

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Educarea adulților.

De Gregoriu Pletosu.

III.

Domnilor învățători! Din situația ce se poate prevedea că se va crea în patria noastră învățământului nostru confesional și școlii noastre naționale se poate deduce ușor, că va trebui de timpuriu să ne pregătim, ca să putem stă față și cu acest inconvenient; că atunci când învățământul obligat nu va mai fi al nostru și pentru interesele noastre naționale, va trebui să ne întoarcem atenția noastră privire asupra timpului adolescenței. Mai întâi asupra vârstei dela 12—15 ani în școala de repetiție, și asupra organizării învățământului economic după cum o cere noua și tema pusă de către Preașez. Conzistor, apoi asupra vârstei dela 15—20 de ani, asupra învățământului pentru adulți din poporul nostru agricultor, din țărănime, pentru că prin aceste învățăminte să premerim și suplinim neajunsurile culturii noastre naționale. E o chestiune aceasta, domnilor, care pe mine mă preocupă în mod special, deoarece mi-am făcut-o de parte întregitoare a activității mele ulterioare, mai cu seamă de când secția școlară a „Asociației”, din care și eu fac parte, a ridicat la conclud și a pus în programul său de acțiune ideea și îngrijirea pentru promovarea intereselor culturale și perfecționarea adulților din poporul agricultor.

Iată dară, domnilor, nouele probleme ce se impun și școlii române, dar se impun la tot cazul tuturor factorilor angajați la creșterea și conducerea poporului nostru și în particular a credincioșilor bisericii noastre ortodoxe.

Mi se va obiecționa poate și aici, ca și față de alte chestiuni, că o atare mișcare și îngrijire, în special față de a doua parte a problemei, încă n'ar fi de actualitate, căci poate n'am avea încă nici experiența altor neamuri, ori că doară nu ar corespunde unei necesități publice.

Aceste obiecțiuni voesc dela început a le împingi, mai întâi prin o întrebare. Unde oare, la care popor și în ce țară cultă de sub soare se vede individul mai neajutorat în ce privește necesitățile practice ale vieții, ca tocmai la poporul nostru românesc? Și pe lângă aceasta întrebare să-mi dați voie, ca spre a preîntîmpina aceste obiecțiuni să prezint și câteva date pozitive.

a) Timpul dela 15 până la 20 de ani este cel mai periculos în evoluția vieții fizice, intelectuale și morale a omului, căci este timpul pubertății și ca atare cel mai expus, mai sensibil pentru orice influențe. În acești ani tinerimea este mai aproape de viață independentă și prin urmare mai simțitoare atât pentru bine cât și pentru rău; influențele sunt mai dese și mai seducătoare, decât ca tinerimea să poată da pept cu ele.

b) Că tinerimea noastră intră neorientată în viață ne dă dovadă

și faptul pe care îl experiem zilnic, că adevărații țărani nostri, fiindcă n'au învățat a-și pregăti singuri cele trebuitoare pentru îmbrăcăminte și traiu, de câte ori cere trebuința de haine, aleargă pentru haină la pânzar străin; dacă are lipsă de ceva legumă, aleargă la oraș și cumpără dela străin, pe când grădina sa zace neglijată, acoperită de burueni așa de mari de-i acopere căsuța ca o pădure. Mâncarea, și când are din ce, nu știe să și-o prepare într'un mod mai cinstit și cu gust, articlii mai buni de hrană și-i vinde la străini, la Ovrei, iar el trăiește cu bucate, cari îi dau prea puțină forță de rezistență. De aici degenerarea la care e expus. Și pentru regenerare crede că organizmul său ar pretinde un anumit consum de alcooluri. Individul sub influința acestuia decade și mai rău, atât moralicește cât și materialicește.

El orb cu desăvârșire acela, care nu vede că populația noastră dela țară e în decadință, e decăzută într'un noroiu economic și intelectual, în obosire fizică și psihică. Țăranul puțin cunoaște munca productivă pentru sine. Pământul nu și-l cultivă cum se cade și în mod rațional, fiindcă ori nu știe, ori nu poate; lipsurile, neajunsurile s'au înmulțit, izvoarele prin împărțire se împuținează. Ca să le învingă trebuie să facă aceasta prin împrumuturi; banii astăzi se capătă ușor, dar greu se pot replăti, fiindcă el nu știe să utilizeze produsele muncii sale, deoarece școala nu i-a dat și aceste îndrumări, iar mulți dintre conducători, mai cu seamă de cei fără conștiință și fără Dumnezeu, exploatează în folosul lor aceste ignoranță a lui. Iată deci decadința economică.

c) Îngrijirea de întocmire și așezăminte prin cari tinerimea noastră adultă să fie pusă în poziția de a-și susține și înmulți cunoștințele câștigate în școală, pe lângă aceste își mai are și importanța sa națională, deoarece prin aceasta tindem a ajuta pe singuraticii membrii ai națiunii, ca să se ridice la cel mai înalt grad de dezvoltare culturală, cerut de pătura socială din care face parte, pe care apoi cu drag să-l pună numai decât în serviciul binepriceput al neamului. Și când în perfecționarea lor singuraticii indivizi vor ajunge a cunoaște și a înțelege păsurile și rostul vieții noastre naționale; când prin aceasta va fi încălzită iubirea de neam și de ce este al nostru, atunci s'a făcut un pas sigur înainte spre realizarea idealurilor de cari cu toții trebuie să fim preocupați, ca adevărații *poporul și neamul nostru să fie ridicat cât se poate de sus pe treapta culturii și a măririi sale interne și externe.*

În alte țări și la alte popoare, mai cu seamă la cele de viață germană și în special la Ovrei, cari în multe privințe trăiesc în condiții mai puțin favorabile, ideea învățământului pentru adulți este cultivată și îmbrățișată de mult și încă cu frumoase rezultate.

Asupra acestor probleme, domnilor, am ținut să Vă atrag aten-

țiunea cu această ocazie și, fără a mă lăsa pentru acum în discuție asupra modului și a mijloacelor ce s'ar putea aplica la rezolvarea acestora, să Vi-le pun deocamdată la inimă, căci sunt idei a căror roade nu pot face greș, din contră se întorc spre binele neamului, a bisericii, a țării și a culturii în general. Nu-i vorbă, ocupația cu aceste probleme reclamă și oarecare deprindere în cele ale pedagogiei practice, reclamă un bun procent de abnegațiune și jertfă în timp și poate și în materie, lucruri, cari în aceste timpuri în cari materialismul și alte afecțiuni particulare sunt cultivate cu atâta ardoare, cu greu pot face loc idealismului și mai cu greu vor putea afla inimi nepreocupate.

Cu îndemnul de a pune la inima Dvoastră și tuturor factorilor chemați și angajați la creșterea și cultivarea neamului nostru și a credincioșilor bisericii noastre, gândirea, cum ar fi să se facă îngrijirile de lipsă și să se întocmească mai ușor și totuș cu rodnice rezultate învățământul și pentru adulți din poporul agricultor, declar conferența cercului nostru pentru anul acesta deschisă.

Conferențele învățătoarești.

— Cercul XI Lupșa-Turda. —

Conferența învățătoarească din cercul al XI, protopresbiterale Lupșa-Turda, s'a ținut ast-an în frunțașă comună Lupșa la 6 și 7 Aprilie, sub prezidiul comisariatului conzistorial Preaonoratului domn Dr. Petru Șpan, profesor la seminarul „Andreian” în Sibiu.

Conferenței i-a premers serviciul divin cu invocarea duhului sfânt în biserică gr. or. din Lupșa-sat, celebrat prin preotul locului Vasilie Șpan, la care au asistat toți membrii prezenți ai conferenței, precum și Preaon. domn protoprezbiter tractual Vasilie Gan și preotul Avram Cioran din Valea Lupșa, cum și un număr destul de însemnat de credincioși din această comună.

După terminarea serviciului divin, preotul local Vasilie Șpan, binevintează în termeni călduroși oaspeții sosiți, schițează în liniamente generale greaua, spinosă, dar frumoasă chemare învățătoarească, le dorește muncă rodnică și armonie deplină în cele ce vor avea să dezbătă.

Fiind aproape 10 ore, toți membrii conferenței prezenți se adună în sala școlii gr. or. din loc, unde așteaptă comisariatul conzistorial, care nu preste mult, însoțit de protopresbiterul tractual Vasilie Gan, preoții, Avram Cioran și Vasilie Șpan, se prezintă în sală, unde e primit cu nesfârșite „să trăiască”.

Sedința I.

Urmează îndată cuvântul însușitor și instructiv adresat, cu excepțiunea alor 3—4 din cei prezenți, foștilor sei elevi în seminarul Andreian, iar acum membrii ai acestei conferențe, — cuvântul de deschidere, rostit după cum urmează:

Onorată conferență învățătoarească!

Un șir îndelungat de ani dela intrarea din nou în viață a conferențelor învățătoarești, am rămas un simplu privitor al activității, ce s'a desfășurat în sinul acestor instituțiuni, a căror urzitor la noi

Românii a fost fericitul metropolit Andreiu baron de Șaguna. Această poziție rezervată mi-a fost impusă prin convingerea, ce mi-am format în cursul timpului, cumcă o muncă spornică și cu izbândă se întemeiază totdeauna pe principiul libertății de acțiune în orice sferă de activitate omenească. Forma de întrunire veche a învățătorilor în reuniuni, nu s'a părut a satisface mai mult acestei înalte *cerințe etice*, de aceea am și fost un sincer apărător și susținător al ideii reuniunilor, din cea mai intimă convingere.

Fără ca să se fi întâmplat vre-o schimbare sau alte rele în principiile de cari am fost călăuzit în procedeul meu de până acuma, am urmat de astădată bucuros onorificei însărcinări, date de autoritatea noastră bisericească de a conduce în acest cerc, lucrările conferenței învățătoarești din acest an, toamai în locul nașterii mele, de care mă leagă cele mai sfinte legături omenești și cele mai scumpe suveniruri ale copilăriei mele. O am făcut cu atât mai vârtos, cu cât bucurie simte sufletul meu, de câteori mi se dă prilej de a petrece în mijlocul acestora, pe cari soartea i-a pus să lucreze în pământul cel mai fertil, în straturile cele mai de jos ale neamului nostru.

Veacuri de-arândul înțelenit a fost acest strat sufletesc al neamului românesc și o ceață groasă s'a lipit la suprafața vieții intelectuale a maselor poporului nostru, prin care nu și-au putut face intrare nici una din *razele* soarelui ceresc, pentru că s'au *desmorțesc*, s'au *încălzească* și la adevărata *vieță* s'au *cheme*.

Dar duhul puternic al vremii rupt'a zăgazarile întunerecului și trezit-a din amorțeală acea *schintee divină*, care se sălășluie în mințile și inimile țăranului român, și depărtat-a negurile, care-i copleșeau și ascundeau adevăratele comori sufletești. Atunci și numai atunci am înțeles cu toții câtă bogăție sufletească zace în aceste mase, crezute inerte și sterile. Făclia luminei și a culturii ne-a deschis ochii și ne-a făcut să ne cunoaștem puterile și aptitudinile noastre firești. Ea ne-a ridicat din floarea copilăriei și ne-a deschis nouă orizonturi de viață, ne-a indicat nouă cărări, pe cari mergând cu pași siguri vom înainta, spre țânta doririlor și aspirațiilor noastre culturale.

Ridicarea unui popor la un grad mai superior de cultură ne cere însă o muncă îndelungată și o stăruință fără întrerupere a tuturor factorilor, chemați să lucreze la promovarea acestei înalte interese omenești.

Netăgăduit, că unul din cei mai însemnați factori culturali este școala populară, căci prin ea are să se întemeieze civilizația generațiilor ce se succed în populațiunea dela sate. Și dacă temeiul pus în această școală nu va fi destul de puternic, atunci toată clădirea culturală a unui popor se va prăbuși la cea dintâi suflare de vânt. Stăm la jumătatea unui veac, de când s'a decretat obligativitatea învățământului și încă tot noi suntem aceia, cari avem cel mai mare procent de analfabeți între popoarele conlocuitoare.

O împrejurare aceasta, care trebuie să ne umple de îngrijiri serioase, când știut este, că în privința inteligenței naturale putem fi socotiți între cei dintâi. Nu vreau să zic, că școala nu și-ar fi făcut datorința, nici aceea, că în corpul învățătoresc nu s'au aflat bărbați cu zel și cu pricepere în ale învățământului și edu-

cațiunii, ba putem zice, că sunt mulți chiar entuziasmați pentru cariera lor. Această însă nu ne poate dispensa de a ne trage seama cu noi înșine și a supune unei aspre cenzuri faptele noastre, căutând a ne îndrepta cu sinceritate și resemnare greșelile, de cari pătimim.

Ce e drept scopul școalei populare nu se poate rezuma în învățarea cetitului și scrisului, dar acestea fiind în lumea mare formele, după cari se măsoară gradul de cultură al unui popor, datori suntem să lucrăm din toate puterile, ca să ștergem de pe fruntea poporului nostru această pată rușinoasă. Ca cea mai de aproape datorință ni-se impune să ne îndreptăm privirea în direcția de a dezvoltă în școlari *gustul cetitului*, făcându-i să iubescă cartea și să se reîntoarcă cu dragoste la ea, decâte ori le permite timpul și li-se dă ocazie; dar nu să o uite și să o părăsească deodată cu trecerea peste pragul școalei. Aceasta se va putea ajunge numai atunci, când încă din școală se vor dedă copii a ceti cu mult mai mult decum se practică astăzi. Fiecare școală să se înzestreze cu o mică bibliotecă, provăzută cu cărți acomodate priceperei elevilor. Înființarea bibliotecilor școlare să poate ușor realiză, numai bunăvoința și zelul să nu lipsească. Crearea de izvoară necesare între altele se poate dobândi și prin aranjarea de producții școlare, o modalitate pe care a practicat-o cu bun succes învățătoria din unele părți ale arhidiecezei noastre.

Producțiunile școlare sunt menite să deștepte mințile oamenilor, prezentându-le părțile luminoase și umbroase ale vieții omenești. Ele provoacă puterea de judecată și combinație, devenind prin aceasta a doua școală a poporului. Ce-i mai mult însă ele ridică prestigiul și vaza școalei în fața poporului, făcându-l să prețuiască după dreptate munca învățătorului și să se alipească cu toată căldura inimii lui de această binefăcătoare și folositoare instituție.

Să nu uităm, că misiunea unui învățător n'are să se restrângă la timpul petrecut în orele de școală, ci el are de îndeplinit și probleme ce trec peste barierele școalei, purtând un viu interes pentru tot ce poate contribui la ridicarea poporului din comuna unde funcționează.

Pe lângă bibliotecile școlare ar fi de dorit, ca fiecare comună bisericească să-și aibă biblioteca sa, de unde să-și împrumute și cetească credincioșii în lungul timp de iarnă, când și așa petrec multe zile din săptămână în lucruri nefolositoare și netrebnice.

O organizare în direcția aceasta să impune cu toată tăria, dacă vom ca școala poporală să devină folositoare pentru poporul, care o susține din munca și truda sa. Numai atunci când vom fi aflat căile cele mai potrivite spre a stabili o continuitate în cultivarea poporului, vom fi lucrat îndeajuns pentru luminarea acestora. Tinerimea adultă trebuie concentrată și angajată la o lucrare folositoare, ca astfel să o abatem dela petreceri și plăceri otrăvitoare de viață și să o facem capabilă pentru munca ce o așteaptă în viitor.

Un mijloc foarte potrivit pentru a ține tinerimea la olaltă, a dezvoltă în spiritul ei sentimentele de alipire și solidaritate, este și *întrunirea ei în cercuri culturale*, în așa numitele reuniuni de lectură satești. Acestea ar fi chemate să cimenteze legăturile sufletești în populațiunea dela sate și să desrădăcineze din sufletul ei tendințele de înstrăinare și separare, izvorite din un spirit egoist și al „pizmei răutate”. Inteligența noastră dela sate și-ar câștiga un titlu de recunoștință a neamului nostru, dacă ar iniția o lucrare socială în direcția aceasta.

Suntem cu toții în deplină cunoștință a situației grele în care ne aflăm, dar prin stăruința neobosită, prin folosirea la timp a momentului nu mă îndoiesc, că o astfel de mișcare culturală va trebui să ducă la dreaptă biruință.

Aceste idei izvorâte din dorul de a pune cultura generațiilor tinere pe o bază de propășire mai sigură, să îndeamnă a

speră, că învățătoria noastră din acest cerc va înțelege glasul duios al timpului, care ne chiamă la o nouă muncă întru înaintarea culturală a poporului.

Sunt mândrii și frumoși acești munți, cari au adăpostit de veacuri pe moșii și strămoșii nostri. Au sălășluit și sălășluesc ei și astăzi o populație destul de viguroasă, sănătoasă și vâjoasă, dar lipsită de razele culturii, ea va succumbă în lupta pentru existență, dacă nu va îmbrățișa cu mai multă căldură cartea și învățătura. Cartea și învățătura înalță pe om, îi luminează căile vieții, făcându-l mai isteț, mai priceput și mai cu orânduială în toate dăruirile sale.

Când acest popor se va fi adăpat mai mult din izvoarele limpezi și curate ale culturii, atunci se va pogori în mijlocul lui duhul cel bun și-l va povățui pe cărările dreptății, ducându-l în lunca înverzită a bucuriei, fericirii și mulțămirii.

Stăpânit de aceste dorințe și animat de speranța unei lucrări stăruitoare în nouăle direcții culturale, declar conferența învățătorească din acest an a cercului învățătorească XI. deschisă.

Acest cuvânt de deschidere e primit cu însuflețite „să trăiască”.

Înainte de a intra în ordinea de zi se face alegerea notarilor și a verificatorilor. Notari se proclamă unanim Gavril Rancea, învățător în Brăzești și Ioan Moldovan, învățător în Vidolm, iar verificatori Ioan Pascu și Sebastian Ceapa, învăț. în Lupșa.

Se dă apoi cetire apelului nominal, la care răspund ca prezenți din tractul Lupșei 16, absenți 6, prezenți din tractul Turda 8, absenți 6.

Din cei absenți și-au scuizat absența mai toți cu cauză de morbo.

Înainte de a intra în pertractarea temelor se constată, că ne-au onorat cu prezență afară de cei mai sus amintiți, încă și domnii preoți Ioan Onea (Hădărău), Macaveiu Bărsan, (Șasa), Vasile David (Mogoș-Mămăligani), apoi notarul comunal Bihary Zoltan, ca reprezentant politic. Am observat încă între cei de față și pe episcopul Vasile Crișan, primarul Dumitru Căbulea și alți fruntași ai acestei comune. Pe acești oaspeți comisarul în numele conferenței îi bineventează.

Se intră apoi în ordinea de zi.

Se cetește elaboratul „Dexteritățile tehnice în școala poporală”, de Laurențiu Cureau, învățător în Turda.

După cetire se deschide discuție liberă asupra elaboratului, la care iau parte membrii: Iosif Herdea, Teodor Nicoră, Vasile Șpan, preot, I. Bura, protopresbiterul Vasile Gan. Pe urmă din partea comisarului se fac expuneri pe larg asupra operatului.

În discuție se ridică obiecțiuni și asupra tractării prea măstere a cântului. Se inzistă asupra îngrijirii ce trebuie să o dea fiecare învățător acestui obiect și încă în special a cântecelor populare, căutând să se facă o colecție de atari cântece.

(Va urma).

Alegerea dela Cojocna.

Cluj, 21 Mai n.

În comitatul Cojocnei avem 6 cercuri electorale: două în Cluj, câte unul în Gilău, Huedin, Cojocna și Iclod. Candidat național am pus numai la Cojocna. Se mai vorbea într-o vreme de Iclod, dar am rămas cu vorba. Străinilor le-am mai lăsat fără luptă și Huedinul și Gilăul, cercuri mai mult românești în ce privește numărul locuitorilor. În cest din urmă s'a încins o luptă crâncenă între doi candidați ai partidului independist cu ajutorul Românilor risipiți în ambele tabere. Clujul e azi necondiționat al Maghiarilor, deși și aci elementul românesc e destul de număr, cam la 8000 de suflete din vre'o 52000, și ar putea să formeze un factor politic de luat în seamă, dacă inteligent, meseriaș, comersant și țaran ne-am închege într'un grup, o masă organizată și nu am fi numai o ceată de indivizi răsleși.

În comitatul Clujului sunt după statistica dela 1900 68.6% Români și 26.8% Maghiari. Lăsând la o parte orașele, fa-

cem la țară vre'o 90%. Și acestea 90% le lăsam pradă dușmanilor fără scilpire de sabie.

La Cojocna am luptat pentru cinstea steagului. A fost un început de luptă, de trezire a conștiinței din somnul pasivității, de școală politică. Sorti de izbândă nu aveam, fiind în listele electorale, de cari nu s'a îngrijit nime în lume, în minoritate cam cu 160 de voturi. Nu am fi învins de astădată nici în celelalte cercuri. Trebuia însă să ne folosim de o rară ocazie, ca să adunăm masele românești, căroră să le fi vorbit românește despre drepturile poporului și limbei strămoșești, învățându-i și luminându-i, că dacă își dau oamenii avutul și sângele pentru țară, trebuie să aibă și drepturi. Patria pentru care se jertfesc să le fie mamă, nu ciună.

Astăzi țaranul nostru de pe aici știe de dreapta și de stânga și-și așteaptă mântuirea dela Kossuth. De partid, program național, idee nu are. Copiii concețenilor nostri Maghiari umblă la o etate de 3—4 ani cu pene roșii în pălărie, mândri, „că sunt de partidul unguresc, neamțului dușmani și cresc astfel în spiritul lor șovinist; noi, cel puțin cești de p'aici, aflăm de prisos a da o orientare politică bărbatilor mari.

Dl Vasile E. Moldovan, candidatul partidului național, și-a ținut vorbirea de program în Cojocna și Mociu. În Cojocna, unde a intrat în fruntea satelor de Căreni, a fost ascultat cu însuflețire de mic și mare, bărbăți și femei, sătoși de viață românească. O acțiune mai intensivă și sistematică nu a dezvoltat, căci nu a plecat să învingă, ci să desfășure steagul național, timpul fu scurt și conducătorii nostri pasiviști din Cluj nu i-au dat nici un sprijin.

Rezultatul alegerii fu următorul: Candidatul coaliției, marele proprietar din Călian, Gáal Gyula, cu un nepot prim-pretor în Mociu, legături în cercul întreg, sprijinit de administrație, — în dimineața zilei de alegere a intrat în Cojocna cu peană roșie în pălărie însuși primpretorele Cojocnei Hankó Veres, sfruntând dispozițiile clare ale legii, care oprește funcționarii administrativi de a influența alegerile, în fruntea șirului de trăsuri împreștriat cu jandarmi, ce aduceau alegătorii săteni de voie de nevoie ai lui Gál Gyula, — a căpătat 680 de voturi, candidatul național 150, mai toate din Cojocna, mulțămită lucrării stăruitoare a părintelui T. Ceortea. S'a mai distins comuna Cara cu 8 alegători ai sei, cari toți au votat cu noi în frunte cu primarul satului, dovedind că pământul e bun și pe aici, dar trebuie lucrat.

În cerc sunt 56 de preoți, 50 gr. cat. și 6 gr. or. Din aceștia au votat 3 gr. or. părintele T. Ceortea din Cojocna, P. Chechișiu din Apahida și I. Pașca din Geaca cu V. E. Moldovan, 1, preotul gr. cat. din Borșa, Bochiș, cu candidatul contrar. 52 preoți între cari 2 protopopi nu au luat parte la alegere.

Dintre învățători au votat 15. 2 gr. or. Petean din Călian și Abui din Cara — de toți sunt 3 alegători — și 1 gr. cat. Furdulaș din Cojocna pentru, 12 gr. cat. contra noastră. Au mai votat cu străinul un medic român bogat, un aproape mare proprietar și 315 țărani. Oare când vom ajunge la acel grad de conștiință națională, de disciplină și organizare, când ca și la Sebeșul sășesc și Cristian noi și numai noi vom fi stăpâni pe voturile românești. Când va sosi timpul ca străinul nici să nu mai calce, în cercurile noastre? Și trebuie să sosească! Cu un ceas mai de grabă!

Alegerea aceasta ne a dovedit, ori și cât de nefavorabilă a fost pentru noi, că poporul e bun, ascultător și gata de luptă, când conducătorii își pricep chemarea.

Dacă acum au votat numai 3 preoți și 3 învățători cu candidatul național, avem deși slaba mângâiere, că afară de rătăcitul din Borșa n'a fost nici unul contra noastră și speranța, că la cea mai apropiată măsurare a puterilor în alte împrejurări vor fi cu noi într-o tabără în fruntea poporului. Căci un adevăr trebuie

să străbată până în cea mai depărtată colibă ciobănească.

A-și exercită liber și cu bărbăție drepturile constituționale nu e numai dreptul ci și datoria cetățeanului. A lupta între granițele legii pentru drepturile poporului și limbei sale e spre binele și nu în paguba patriei comune.

Marcu Jantea.

Serbarea zilei de 3 Maiu în Cluj.

Cluj, 12 Maiu v.

3 Maiu, ziua de vecinică amintire, s'a serbat în chip demn de tinerimea universitară română. La 6 ore d. p. s'a ținut în localul casinei române o ședință literară festivă cu o disertațiune de dl Zeflean, o schiță de harnicul tinăr V. Nițescu, declamațiuni și cântări.

Din programul ședinței s'a marcat disertațiunea ocazională a tinărului student în litere Zeflean, prin limba plastică românească, bogăția ideilor, frumoasele figuri poetice.

Aș vrea să fac unele observări numai cu privire la judecarea unilaterală a evenimentelor dela și după 1848 în raportul nostru cu Viena. Generațiile mai tinere încep să le aprecieze tot mai mult sub influința școalei ziaristice și mediului maghiar, în paguba unei judecăți proprii obiective. Viena nerecunoscătoare! Viena trădătoare!

Nu vreau să-i cânt Osana, dar să nu uităm, că progresul nostru cultural politic avem să-l mulțămim ideilor de libertate, umanitate și naționalitate a celor două veacuri din urmă, și pe lângă acestea în bună parte dinastiei, Vienei urgite, începând cu școalele din Blaj de pe la mijlocul sutei a XVIII, dispozițiile liberale ale lui Iosif al II-lea, visătorului idealist pe tronul împăraților de Habsburg, până la multele instituțiuni culturale și bisericești de pe timpul absolutizmului austriac, cari sunt chizeșia viitorului nostru: organizarea bisericească în 2 metropolii naționale românești, Asociațiunea, mai multe școale medii, mulțimea de școale populare.

În anii ce au urmat evenimentelor dela 1848, Viena ne-a dat mai puțin decât am așteptat și ne-am învrednicit prin jertfele aduse în sânge și avere, dar noi poate că am taxat prea sus însemnătatea serviciilor noastre, precum crede și Barițiu în istoria sa, și am dovedit o prea slabă orientare, prea puțin simț și tact politic.

Ori cum ar fi, un adevăr să nu-l perdem din vedere: Concesiunile, drepturile politice, bisericești și economice, aveau să ni să dea în paguba privilegiilor de sute de ani a-le popoarelor conlocuitoare, Maghiari, Sași și Sârbi, la cari acestea țineau încă mai mult sau mai puțin. Săbii și Sașii își câștigaseră apoi și ei mari merite pentru tron și dinastie.

Cu conlucrarea stăruitoare a coroanei s'a adus legea dela 1868, lege fundamentală de stat, ce nu s'a executat și în parte a scos-o din valoare cutezanța guvernelor maghiare liberale(?) prin ordinațiuni arbitrare, apoi prea marea îngăduință a tronului și slăbiciunea noastră.

La inițiativa bătrânului monarh, care a înțeles spiritul nou al timpului înaintea fățarnicilor și reacționarelor partide maghiare, se va alcătui acum noua lege electorală pe baza sufragiului universal, care dacă va asigura și drepturile politice a-le popoarelor nemaghiare, de bună samă nu din voia și dragostea guvernelor și a partidelor maghiare va face lucrul acesta. Tabloul ce ni se oferă astăzi e interesant și instructiv. Regele vrea să deschidă porțile constituției pe sama maselor largi ale popoarelor sale, iar partidele maghiare se sbat împotriva voinței regale ca scuturate de friguri și vreau s'o falzifice.

Am aflat de bine să fac constatările acestea în interesul adevărului istoric. Nu cuprins de o dragoste pentru Viena, care față de noi nu odată s'a arătat mică la suflet. Nu pentru că politica austriacă egoistă și lipsită de energie ar voi bine neamului românesc. Viena, ca toată lumea, ne va prețui și sprijini, mai ales azi în

epoca marilor probleme economice, după vrednicia noastră, pe cât ne vom dovedi de tari sau de slabi. În noi e mântuirea. Prin noi înșine ne vom ridica sau vom cădea. ...

Publicul românesc din Cluj a rămas surd la glasul tinerimei universitate. E consecvent. Am numărat pe degete câți-va domni și doamne. Parcă e bătaia lui Dumnezeu, ca acolo, unde am avea mai multă nevoie de a ne încălzi pentru orice manifestare a vieții românești și a fi solidari rămânem indiferenți și risipiți. Acolo, unde ar trebui să ne pătrundem mai curând de însemnătatea intereselor publice, culturale, politice, sociale și economice ne lăsăm să fim stăpâniți de micile ambiții, întrigi, pismuiri, certe și uri dintre persoane.

Până când?!

Marcu Jantea.

NOUȚĂȚI.

Sedință plenară conzistorială. Luni trecută a ținut conzistorul arhidiecezan, sub prezidiul Excelenței Sale I. P. S. dl Arhiepiscop și Metropolit Ioan, prima sedință plenară după încheierea sesiunii sinodale din anul acesta.

Asesorii cei noi aleși, Sergiu Mediam, Lazar Tordășian, Victor Tordășian și Victor Fincu, au depus jurământul prăsois și apoi s-au luat dispozițiile necesare pentru executarea concluziilor luate în sesiunea din anul acesta a sinodului arhidiecezan.

După încheierea sedinței plenare a ținut sedință senatul epitropesc, care conform §. 132 pt. 5 a ales din sinul său de cassar conzistorial pe asesorul Pant. Lucuța, iar de controlor pe as. Victor Fincu.

Notar public român. La Bocșa-montană (Bănat) a fost numit notar public regesc Domnul Dr. Cornel Petricu, jude regesc în Bocșa.

Dar pentru biserică. Subscrierul îmi țin de datorință a aduce în numele credincioșilor mei și pe această cale cea mai adevărată mulțumită evlavioșilor credincioși din Gode Mesterhăza, Gregorie Cador cu soția Marina și nepoata lor Elena, pentru jertfa adusă sfintei noastre biserici, dăruindu-ne un rând de vestimente frumoase bisericesti, întru pomenirea neuitatului lor unic fiu repausat Vasile. Bunul Dumnezeu să le răsplătească această jertfă frumoasă, făcându-i părtași de bunătățile cele veci nice, iar pe adormitul în Domnul, întru pomenirea căruia s'a adus această jertfă, să-l odihnească cu dreptii și să-l facă cetățean raialui. Mulțumită îi aduc și on. părinte Alexandru Niculescu din Gode-Mesterhăza, care pe baza informațiilor primite de la superiorii noștri, cunoscându-ne lipsa, a binevoit a stărui pentru facerea acestei donațiuni în favorul bisericii noastre. Sănbenedic, la 14/27 Maiu 1906. C. Popp, paroh gr. or.

Advocat nou în Sibiu. Dr. Moise Endrei și-a deschis cancelaria advocațională în Sibiu în colțul străzii Cisnădiei (nr. 21) și Honterus (nr. 17).

Din Rahau ni se scrie, că în ziua „Înălțării Domnului” s'a aranjat acolo o petrecere de vară, pe seama tinerimei școlare. La orele 11 și jumătate elevii adunați înaintea școlii, cu steaguri în mână au intonat „Deșteaptă-te Române”, apoi au plecat în pădure, unde li s'au aranjat jocuri instructive. Petrecerea a fost împreunată cu dans, pentru cei mari. S'a jucat și „Călușul și Bătuta”, de către 12 feciori din sat, al căror vâtaș a fost învățătorul Vasiliu Cărpinișean. Preotul Nicolae Cărpinișean a rostit apoi o frumoasă vorbire ocazională, și sara a fost continuat jocul în sala spațioasă a școlii. Spesele au fost acoperite din colecte benevole.

Pentru catedrală. Dl avocat Dr. Nicolae Ionescu din Caransebeș, petrecând o zi în Sibiu, și-a adus aminte și de biserica noastră catedrală, contribuind cu suma de 100 coroane. Ii exprimăm cea mai caldă mulțumită pentru această jertfă, rugând pe Dumnezeu să i-o răsplătească însutit.

Sfințire de capelă. Dumineca trecută a fost sfințită noua capelă din comuna Vulcan, lângă Petroșeni, ridicată provizor în această nou înființată comunitate gr. ort. Comitetul parohial a aranjat cu această ocazie un meș în favorul aceleia.

Meseie spurcată. De un timp încoace începuse un duh necurat să cuturee criptele cimitirului vechiu din Arad. Acest duh era o tigancă urâtă care noaptea de noapte fură bucăți din cociugurile de metal, le deschidea și fură inelele și alte obiecte de preț dela morți, iar din capul cadavrelor de femei smulgea părul. O altă femeie curajoasă ce trecea într-o noapte prin cimiter a simțit într-o criptă mișcare și a prins pe țigana.

Academie de agricultură în Ardeal. La ministrul de agricultură s'a prezentat în zilele trecute o deputație din Cluj, care a cerut ca școala economică de acolo să se prefacă în academie. Ministrul le-a dat speranță mare.

Pedeapsa uzurariului. Un uzurur jidan, Gross Benjamin, ca și care mai trăiesc încă mulți pe spatele poporului nostru, a fost prins cu 40 cazuri de uzură și pedepsit cu un an și jumătate temniță, 1600 cor. pedeapsă în bani și 1120 cor. spese de proces.

Familie înveninată. În orașul Willmar s'a înveninat de curând o familie întreagă din cartofi noi. Tata, mama și trei copii au murit într-o singură zi.

Sinucidere la examen. La universitatea din Cluj s'a întâmplat Sâmbăta trecută, că s'a prezentat un rigorozant în drept, Iosif Hauril, a patra oră la acelaș rigoros. A rugat pe prof. Navratil să fie cu conziderare la faptul că dela acest examen îi depinde întreg viitorul. Profesorul Navratil însă l'a trântit și acum. Hauril desperat a scos revolverul și în fața profesorilor și a publicului s'a tras un gionț în tâmplă. S'a produs o iritație grozavă. Studențimea adunată pe coridoare voia să-l stație pe Navratil. Acesta deabia a putut scăpa cu ajutorul servitorilor în sala decanului. De aci a putut scăpa acasă numai după câteva ceasuri și după ce rectorul și profesorii au promis studențimei că Navratil nu va mai continua examinările și se va face cercetare severă în potriua lui. Hauril e în agonie într'un spital. Era funcționar de gară în Miskolcz, înșurat de vreo trei ani și dela acest examen i-a atârnat întreg viitorul.

Cu inima afară. În New-York s'a născut în zilele trecute un copil a cărui inimă eră afară de corp. Medicul a voit să-i așeze inima în lăuntru, dar copilul a murit în decursul operației.

La fondul de 20 filieri al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, drept răscumpărare a felicitărilor în scris, logodiților Victor Tordășian și Eugenia Iovescu, au mai dăruit Călușerii din 13 Maiu 2 cor., Emil Petrușiu, măestru măsar 1 cor., Teodor Moldovan, m. cismar 50 fil., Iosif Barbu, hotelier 49 fil., Ioan Bologna, m. pantofar, Paraschiva Marcu, Ioan Ursu, librar, Ioan Apolzan, Toma Simtion, Izidor Marcovici, tipografi, George Săsărman, m. pantofar, fiecare câte 40 fil., Ioan Cristea, compactor, Floria Cruciția, m. croitor, Nicolae Ișan, pilar, Ștefan Duca, Ioan Marcu, Valeriu Poponea, cul. tipograf, Maria Grecu, Ioan Părău, m. croitor, Iosif Marcu sen., Ioan Logojan, măestri pardositori, Lazar Stoica, sod. măsar, Dumitru Morariu, Moise Fărcaș, Gheorghe Șoima, sodali lăcătuși fiecare câte 20 filieri, Petru Teodor, Gheorghe Simtion, inv. tipografi, fiecare câte 10 filieri, Ioan Petrascu, măestru croitor 21 filieri. În total 10 cor.

Omor. În jocul flăcăilor români din comuna Slămnice s'a amestecat Dumineca trecută și un Sas venit curând dela milicie. Imbuibat de mândria obraznică caracteristică acestui soi de oameni a făcut și el pricină. Dăra pățit-o, căci feciorul român cu care prinsese gâlceavă s'a înverșunat și i a implântat cuțitul până în prăsele în piept și Sasul a căzut mort la pământ.

Foc uriaș în America. În urma secetei mari ce domnește în America s'a aprins în statul Michigan o pădure uriașă. Focul n'a putut fi oprit și s'a întins pe sute de kilometri. Au ars vre-o zece mii de ferme, precum și orașul lui Stanley.

Pedeapta ucigașului. Am amintit despre cizmarul marocan, El Maresch, care a omorât 39 femei. Acum a fost judecat la moarte. Pentru ca să-i fie moartea mai grozavă l'au dat poporului și pe el și pe nevastă-sa și aceștia i-a purtat întâi călare pe măgar batjocorindu-i, iar pe urmă i-a răstignit pe cruci. Aceasta e moartea cea mai grea pentru că de multe ori ce l'ăstignit se zbuciumă zile întregi în cele mai grozave chinuri până își dă sufletul.

Ingropați de vii. Pe moșia unui proprietar cu numele Labonț depe valea Someșului își pășteau vitele niște păstori. Labonț și cu sluga lui s'au dus și le-au închis vitele. Păstorii i-au prins însă a doua zi și i-au bătut rău pe amândoi, iar la urmă le-au îngropat capetele în pământ, încât aceștia s'au înecat. Ucigașii au fost prinși.

Satul de viață. Un meseriaș din comuna Locea își perduse nevasta și pe unicul fiu. Faptul acesta l'a amărât rău și i-a sădit în creier gând de sinucidere. Și-a comandat groapa și toate cele trebuincioase pentru înmormântare, a plătit cheltuelile, banii rămași i-a depus la casa orfanilor pentru nepoții săi și după ce și-a isprăvit totul în bună rânduală s'a împușcat.

Apel

Comuna noastră bisericască Buru comitatul Turda-Arieș) e una dintre cele mai sărace parohii, întrucât poporul neavând teritor cultivabil, e constrâns a munci ca zileri abia câștigându-și atâta cât e de lipsă la susținerea vieții și în consecință despre vre-o jertfă spre scopuri bisericesti nici vorbă nu poate fi. Biserica sfără că e necorăspunzătoare ca edificiu, mai e lipsită și de podoabe în interiorul ei, încât nici pe departe nu poate satisface cerinței de a stărui evlavie în creștini. Fiind apoi în comună și o multime de străini veniți aici pentru exploatarea pădurilor, cari deși în hotarul comunei, dar nu formează proprietatea ei, ci a domnilor unguri, acești străini din curiozitate intră în biserica noastră pentruca să iese dispuși și nu elevați sufletește, ceea ce nu numai pentru noi e prilej de rușinare, dar e dăunător și pentru nimbul întregii noastre biserici române.

Subsemnatul deci ca paroh al acelei parohii, care timp de mai mulți ani a stat în continuă vacanță, vin a apela la marimozitatea și simțul de jertfă al bunilor frați creștini și a rugă pe toți binevoitorii și frații sfințelor lăcașuri dumnezeiești să se îndure a dăru și a jertfi și pe seama sfintei noastre biserici din prisosul cel al dela Dumnezeu, icoane, perdele, sfeșnice sau bani, cu cari apoi procurând cele de lipsă baremi în parte să putem da un aspect mai frumos interiorului, și noi nu vom încetă a rugă pururea pe Dumnezeul cerurilor să țină sub pavăza și scutul său pe toți dăruitorii, ferindu-i de tot răul și suferințele acestei vieți pământești, iar dincolo de viața aceasta de mult bine să se bucure!

Darurile să binevoiască marimozii donatori a le expedă la adresa oficiului parohial gr. ort. în Boréo (Torda-Aranyos-

megye) și la timpul său voi da seamă despre toate în prețitul ziar „Telegraful Român”.

Buru, la 3 Maiu 1906.

Eugeniu Muntean
paroh gr. ort.

Poșta ultimă.

Din parlament.

În sedința de Luni a dietei ungare au fost alese comisiunile. Partidul naționalităților a fost desconsiderat la formarea comisiunilor, dar ca deputați singuratici unii dintre membrii partidului au fost aleși în comisiuni mai neînsemnate. Tot așa i-s'a denegat partidului cererea de a fi ales un notar și din sinul său.

În sedința de Marți prim-ministrul Wekerle și-a expus programul de muncă. Cu privire la reformele electorale nu s'a exprimat destul de clar, așa că nu se vede ce intențiuni are guvernul. După domnul ministru-prezident a luat cuvântul și deputatul român Dr. Iuliu Maniu, și într-o vorbire des întreruptă a combătut programul guvernului, declarând în urmă, că partidul naționalităților, care a așteptat alt program, nu are încredere în actualul guvern.

Alt deputat naționalist, care a vorbit în acelaș înțeles, a fost Hodzsa Milan, oratorul Slovacilor și al Sârbilor.

Au mai vorbit șefii celorlalte partide politice din parlament, cari toți au făcut declarația, că consimt cu vederile exprimate din partea prim-ministrului, au încredere în guvern, și îi vor da tot sprijinul.

În sedința de astăzi, Mercuri, se alege comisiunea de 21, care va compune proiectul de adresă ce se va trimite Măiestății Sale Regelui, ca răspuns la mesajul de tron.

Partidul naționalităților va prezenta un proiect propriu de adresă, la care să lucră tocmăi acum. Partidul naționalităților va prezenta la timpul său și un proiect propriu de lege, referitor la reformele electorale.

Tarif vamal autonom.

Ministrul-prezident ungar Dr. Wekerle a fost autorizat din partea Maj. Sale să înainteze parlamentului un proiect de lege despre *tarifa vamală autonomă ungară*, rămânând, ca pentru viitor, uniunea vamală cu Austria să fie regulată pe cale contractuală. De oarece lucrul s'a întâmplat în contra voinței guvernului din Austria, principele *Hohenlohe*, ministrul-prezident austriac, și-a dat demisiunea în numele întregului cabinet. Conte *Schönborn*, înbiat cu formarea noului cabinet, a declarat, că nu poate primi misiunea, fiindcă e de o părere cu *Hohenlohe*.

Delegațiunile.

Delegațiunile sunt convocate pe 9 Iunie n. la Viena. Kossuthistii vor intra în delegațiuni, însă nu vor vota cheltuelile cele mari cari se cer pentru întregirea și înarmarea armatei. Delegațiunea maghiară va fi aleasă însă astfel, ca majoritatea să nu fie Kossuthistă, iar majoritatea va vota cele 400 milioane, cari se cer pentru armată.

Poșta redacției.

Gherla. Am dà prea mare atențiune respectivului șovinist, dacă i-am publicat lucrarea.

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delatură tusa, flegma, asudarea noaptea

Se prescrie zilnic de număroși medici și profesori la morburi de plumăni, cataruri tusă, convulsivă scrofulosă, influență.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, se se ceră totdeauna: *impachetare originală „Roche”*.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Eveț'a).

„Roche”

Se capătă prescriindu-se de medic în farmacia à 4 cor. sticla.

Nr. 190 1906 prot.

[107] 1-3

Edict de licitațiune.

Adaptarea și mărirea bisericii din Racoșul-inferior se va da în întreprindere pe cale de licitațiune publică minuendă în ziua de 28 Maiu (10 Iunie) 10 ore a. m. la fața locului Alsó-Rákos.

Prețul de strigare e 2469 cor. 30 fil. Comitetul își rezervă dreptul a alege după plac dintre concurenți.

Planul și preliminarul de spese până la ziua licitațiunii se pot vedea la oficiul parohial în Mátéfalva.

Din ședința comitetului parohial ținut la 7/20 Maiu a. c. Racoșul-inf. (Alsó-Rákos), în 9/22 Maiu 1906.

Moise Nicolau
notar.Ioan Brotea
paroh gr. or.

Văzut!

Dimitrie Moldovan
protopresbiter, adm.

181 1906 sz. végrh.

[106] 1-1

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a szelvényei kir. járásbíró-ságnak 1906. évi Sp. 72/3 számú végzése kö-vetkeztében Dr. Lemenyi Livius ügyvéd által képviselt „Mielul” pojanai tak. pénztár javára Muntean Ilie ellen 200 kor. s jár. erejéig 1905. évi október hó 5 én fogatosított ki-elégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1000 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 1000 kilo juhuturo nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szerdahelyi kir. já-rásbíró-ság 1906-ik évi V. 101/6 számú vég-zése folytán 200 kor. tökekötvetelés, ennek 1900. évi december hó 7. napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódj és eddig összesen 64 kor. 95 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, alperes lakásán pojaná köz-ségben leendő eszközölésére 1906. évi június hó 7-ik napjának délutáni 1 órája határidőül ki-tűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok-kat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Szerdahelyben, 1906. évi május hó 25. napján

Szálka József
kir. bír. végrehajtó.

[103] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia a doua din comuna parohială Jina pe baza ordinului Preaveneratului Conzistor arhidiecezan dto 30 Septembrie 1902 nr. 3001/902 bis. se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preo-țești.

Concurenții își vor înainta rugărilor înso-țite cu documentele prescrise de legile în vigoare Preanonratului Oficiu protopresbiter al tractului Mercurei în Mercurea.

Comitetul parohial gr. or. român din Jina. Jina, la 23 Aprilie 1906.

Dumitru Panfiloiu
prezid., paroh.Ioan Sava
notarul com. parohial.

Cu consenzul meu:

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 284/1906.

[101] 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă din Viștea-inferioară pe baza rezoluțiunii Preaven. Conzistor arhidie-cezan dto 7 Martie 1906 Nr. 1460 B. prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Ro-mân”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru între-girea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să și substearnă cererile concursuale instruite con form legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiter al gr. or. al Avrigului în Avrig (posta Avrig, Felek, Szabovármege) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta

Avrig, 20 Aprilie 1906.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Avri-gului.

Ioan Căndea
protopresbiter.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian

[104] 2-3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștință pu-blică, că „Tovărășia agricolă din Săliște” în adunarea generală din 19 Aprilie 1906 a de-cis disolvarea acestei tovărășii, iar de licui-dator a designat pe viceprezidentul Nicolae Hențiu. Sunt provocați deci toți creditorii to-vărășiei, ca să-și însinue eventualele preten-ziuni la licuidatorul amintit în timp de 6 luni dela publicarea a treia a acestei publi-cațiuni în foaia oficioasă.

Publicațiunea aceasta va apărea de trei ori în foaia oficioasă „Budapesti Közlöny” și în „Telegraful Român”.

Săliște, la 16 Maiu 1906.

Direcțiunea tovărășiei agricole.

Nicolae Hențiu
viceprezident.

Nr. 368 1905.

[102] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Găunoasa cu filiile Ciulpez și Cutini, protopresbit. Hunedoara, pe baza ordinului Preaveneratului Conzistor arhidiecezan din 22 Noemvrie 1905 nr. 11312 Bis. se scrie din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pen-tru întregirea venitelor preoțești dela stat.

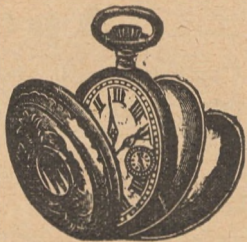
Doritorii de a ocupa acest post vor asterne cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, până la termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiter al, având a se prezenta în biserică în termenul regula-mentar, pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al trac-tului Hunedoara în conțelegere cu comitetul parohial.

Hunedoara, la 5 Maiu 1906.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.**Important pentru fiecare!**

Vănzare totală!
Cu preț uimitor de eficient, cu nu-mai 2.95 se poate comanda o ad-mirabilă gamă de patruprezece ju-din următoarele patru prezente ju-vaere:

Important pentru fiecare!

- 1 Orologiu de buzunar anker remont. (la dorință ar-gintit) cu capac frumos gravat, mers regulat, ga-ranție pe trei ani și cu cutie.
- 1 lanț panterat elegant, de goldin sau nichel, sistem parisian.
- 1 ac de cravată de goldin cu imitații de brilliant.
- 1 păr. bumbi de manșete, marcă „garant”.
- 1 garnitură bumbi de cămașă și guler de goldin, constătoare din 5 bucăți.
- 1 păr. cercei de argint veritabil, provăzute cu sigil oficios. (78) 7-15
- 1 inel de goldin cu peatră elegantă.
- 1 oglindută de buzunar în cutie.

Aceste patru prezente obiecte de valoare și lux împreună cu orologiul se trimit pentru numai fl. 2.95 cu ramburs, ori după primirea banilor, de firma:

BRÜDER HURVIZ

Exporthaus Krakau, Krakowska 26.

Ce nu convine se primește înapoi în timp de 8 zile și se retrimite banii, astfel că cumpărătorul e scutit de orice risic.

Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de ju-vaerice gratis și franco.

Nu numai cetit

dar și probat trebuie
săpunul din lapte de crin
— **Steckenpferd** —

dovedit de bun, medicinal, de Berg-mann & Co., Drezda și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teint alb și liber de pistrii, cum și o culoare deli-cată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fil. în Sibiu la farmacia „la urs” (piața mică), farmacia E. Rummel, str. turnului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cispădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cispădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cispădiei), 82 7-52 Carol Arz (str. cispădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner, I. B. Misselbacher.

Dela Librăria arhidiecezană din Sibiu se pot procura următoarele cărți mai nou apărute:

Aslan Edg.: Fiica lui Radu cel frumos, 2.50 cor.
Agărbiceanu Ioan: Dela țară, 1.50 cor.
Bărsan Z.: Ramuri, 1.50 cor.
Brătescu-Voinesti I.: Nuvele și schițe, 1.50 cor.
Beldiceanu N. N.: Chipuri dela mahala, 1.50 cor.
Boureaun E.: Povestiri din copilărie, 1.50 cor.
Carmen Sylva: Valuri alinate, traducere de G. Coșbuc, 1.50 cor.

— Pe Dunăre, 1 cor.
— În luncă, 1 cor.

Coșbuc G.: Költemények, fordította Revai 1.50 cor.

Cunțan Maria: Poezii, 1.25 cor.

Chendi Ilarie: Foiletoane, 2.50 cor.

— Preludii, ediția II, 2.50 cor.

— Fragmente, 2.50 cor.

Delatissima Cornelia Ioana: 100 basme și istorioare pentru copii, 2.50 cor.

Gădei: Ruși și țărâniea românească, partea I—III à 30 fileri.

Emilgar-Gârleanu Em.: Bătrânii, schițe din viața boerilor moldoveni, 1.50 cor.

Farago Elena (Fatma): Versuri, 1.50 cor.

Flammariou C.: Tainele cerului, traducere de H. G. Lecca, 1.50 cor.

Gorun Ion: Taina a șasa, 1.50 cor.

Genlis dna de: Povestiri morale pentru tine-rime, 1.50 cor.

Grigorowitza Em.: Chipuri și graiuri din Bu-covina, 2.50 cor.

Hodoș Constanța: Frumos! nuvele, 1.50 cor.

Ionescu Gh. C.: Note de drum, 75 fil.

Iorga N.: Istoria Românilor în chipuri și icoane, două volume à 2.50 cor.

— Gânduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul, 1.50 cor.

— Neamul românesc în Bucovina, 2.50 cor.

— Ștefan-cel Mare și Mihail Viteazul, ca în-te-meiatori ai bisericii Românilor din Ar-deal, 50 fil.

— Drumuri și orașe din România, 2.50 cor.

— Pe drumuri depărtate, note de călătorie, 1.50 cor.

— Cuvinte adevărate, 2.50 cor.

— Lupta pentru limba românească, 1 cor.

— Sate și mănăstiri din România, 2.50 cor.

— Neamul românesc în Ardeal și țara un-gurească, 2 volume à 2.50 cor.

Iosif St. O.: Credințe (poezii), 1.50 cor.

— Din zile mari, 2 cor.

Ion Manolache-Holda: Fețe, nuvele, 1.50 cor.

Jules Brun și N. Papahagi: Moșneagul dela Munte, roman, 1.50 cor.

Livescu Florea Marin: Nu se cuvine, regule practice de bunăcuviință între oameni, 1.50 cor.

Lecca Haralamb G.: Poezii, 1.50 cor.

Nădejde Sofia: Robia banului, roman, 2 cor.

Pop Vasile: Domnița Viorica, roman din viața de azi, 2 cor.

— Răs și plâns, schițe umoristice și nuvele, 1.50 cor.

Popovici Aurel C.: Vorbe înțelepte, 1.50 cor.

Petra Petrescu N.: Ilie Marin, istorioară pen-tru tinerime, 1.50 cor.

Paul Augustin: Intre Someș și Prut, schițe, impresii, amintiri, 1.50 cor.

Rutenisarea Bucovinei și cauzele desnaționa-lizării poporului român, după date au-tentice, de Un Bucovinean, 3.50 cor.

Sadoveanu M.: Povestiri, ed. II, 1.50 cor.

— Șoimii, roman, 1.50 cor.

— Dureri înăbușite, operă premiată de Aca-demia română, 2 cor.

— Crășma lui Moș-Precu, 2 cor.

— Povestiri din războiu, 2 cor.

— Floare-ofilă, roman, 2 cor.

— Amintirile Căpraruului Gheorghiță, 2 cor.

Sandu Aldea C.: Drum și popas, note de drum și schițe, 1.25 cor.

— În urma plugului, 1.50 cor.
Scrob Carol: Rouă și brumă (poezii), 1.50 cor.
Stavici Ion: Din bătrâni, narațiune istorică, 2 volume à 2.50 cor.
Teodoru A. Gh.: Din viața marinarului, nu-vele 1.50 cor.

Biblioteca societății „Steaua”.

— Fiecare număr 15 fileri. —

Nr. 1. Din Țara Basarabilor, de Coșbuc, un resumat al istoriei noastre națio-nale dela colonizarea Dacilor până la război-ul pentru neamținare din 1877—78.

Nr. 2. Folosele învățaturii, de P. Dulfu, o descriere a stării de azi a sâtenilor nostri în asemănare cu a celor de prin țările apu-sene și mijloacele de îndreptare.

Nr. 3. Minunea vieții și cheia lumii de Th. D. Speranța, o povestire morală și in-structivă.

Nr. 4. Grădina de legume, de Ioan Hă-șeganu, un tratat de grădinărie.

Nr. 5. Medicul poporului, partea I, de Dr. I. Felix, povește practice de igienă.

Nr. 6. Avem cu ce să ne mândrim, de T. Duțescu Duțu, spicuri din istoria și lite-ratura națională, cu indemnuri pentru sâteni la învățatură.

Nr. 7. Medicul poporului, partea II, de Dr. I. Felix, povește pentru păstrarea sănă-tății.

Nr. 8. Biserica ortodoxă română, de I. Michălcescu și Victor Puiu, explicațiuni asu-pra slujbei bisericești și a picturilor murale din biserică.

Nr. 9. Ștefan-cel-Mare, de Alex. Lăpă-datu, povestire populară asupra faptelor și războaielor purtate de marele Domn al Mol-dovei.

Nr. 10. Ce se poate învăța dela un drum lung, de Dr. I. Simionescu, povestiri însoțite cu exemple din viața practică a sâtenilor din țări străine, spre a folosi ca pilde de urmat și sâtenilor nostri.

Nr. 11. Comoara Dorobanțului.

Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.

Frumosul roman

DUȘMÂNIE

de

Vasile E. Moldovan

costă 60 fileri.

Librăria arhidiecezană.

Sezonul de primăvară și vară 1906.

STOFE de BRÜNN VERITABILE

Un coupon în lungime de 3-10 m, suficient pentru un costum de domni complet (sacou, nădragi și vestă), costă numai 7, 8, 10 cor. din lână de oaie bună; 12 și 14 cor. din lână mai bună; 16 și 18 cor. din lână fină; 21 cor. din cea mai fină lână de oaie veritabilă.

Couponul pentru un costum de salon negru cu 20 cor., cum și stoffe pentru pardesii, loden pentru turiști, camgarnuri de mătase etc. furnizează cu prețurile fabricii depozitul de fa-81 11-20 brică de postav

SIEGEL-IMHOF în BRÜNN

Mustre gratis și franco. — Trimiterea stoffei conform mustrei se garantează. Avantagiile, ce se obțin prin comandarea stoffelor direct dela firma de mai sus, sunt considerabile.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, im-pedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructuri de ureche, bătăie de inimă, sgîrciur-de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încursee din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire inven-țiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba apa-ratul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apre-ciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă fu deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.— folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi [2] 191 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.— folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țară și strălănatate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane,